

Autor: Marek Pernica. 405798

Studovaný obor: ZE2, OV2

Cvičení č. 4 – Mezipředmětové vazby

Zadání cvičení: „Vystihnete stručně návaznosti Vašich předmětů. „Jazykáři“ si najdou charakteristiku metody CLIL. Viz Bc práce Kateřiny Štíhlové.“

I nyní v magisterském studijním programu jsem se rozhodl dále studovat obory učitelství zeměpisu a občanské výchovy. Důvodem tohoto mého rozhodnutí byly právě i časté, přímé a mnohvrstevné mezipředmětové vazby mezi těmito dvěma předměty. Pokud bychom zůstali na úrovni vzdělávacích programů, tak tematické celky předmětů ZE a OV si jsou značně podobné. V ZE máme tematický celek „Česká republika“ či „Společenské a hospodářské prostředí“ – v OV tematický celek „Člověk, stát a právo“ či „Člověk, stát a hospodářství“. Co do přesahu za hranice území ČR můžeme jmenovat za OV tematický celek „Mezinárodní vztahy, globální svět“ a za ZE tematický celek opět „Česká republika“.

Co se týče konkrétních učebních obsahů, mohu poukázat na tyto konkrétní návaznosti mezi předměty:

a) Učivo 6. ročníku pojednává o krajinné sféře Země, jejích složkách a jejich vzájemném ovlivnění s činností člověka. Zde vidíme propojení například v tématu ekologie a určitý první náznak toho, aby se děti chovali ke svojí planetě zodpovědně, záměrně jí neškodili, a naopak ji chránili. Jde tedy o úvod do problematiky ekologie.

b) Ještě v 6. ročníku se také učí žáci v zeměpise o pojetí času, kalendáři, apod. v rámci získávání základních poznatků o naší planetě Zemi. Zde vidíme návaznost na učivo o stejném obsahu právě v hodinách občanské výchovy. OV toto téma dále rozpracovává: denní rytmus, volný čas, státní svátky, apod.

c) A naposledy v 6. ročníku se žáci OV učí poznávat svoji obec, kraj ČR ve kterém se daná obec nachází a nakonec lépe poznávají i svoji vlast. Jde tedy o přímou návaznost hned na několik témat v ZE: geografie obyvatelstva a sídel v rámci socioekonomické geografie, učivo o regionech ČR a nakonec učivo o samotné ČR a jejím postavení v rámci Evropy.

d) V 7. ročníku se většinou v OV žáci něco více dozvědí o kultuře, médiích a masmédiích. Kultura opět musí probíhat na některém vymezeném území a je pro toto území specifická. Jde tedy opět

o vazbu na socioekonomickou geografii, ale i na fyzickou geografii. Některé kultury dodnes přežívají jenom proto, že jsou jejich vyznavači nuceni žít v pro život extrémních podmínkách anebo se dnešní světové kultury straní (viz. indiánské kmeny v rezervacích, divoši v Africe, Jižní Americe či JV Asii). V rámci učivo o masmédiích je jistě vhodné připomenout, že se jedná o sekundární zdroje geografických dat (internet, noviny, časopisy, atd.).

V ZE se většinou učivo 7. ročníku věnuje regionální geografii jednotlivých světadílů. Ty mají poutavou a bohatou historii, často postavenou na násilných základech. A na mnohých místech tyto násilnosti probíhají dodnes. To je ovšem opět parketa spíše pro učitele OV, kteří žáky zasvěcují do pojmů jako „konflikt“, „tolerance“, „rasismus“ a snaží se vysvětlit podstatu aktuálních konfliktů ve světě. Nemohou se ovšem obejít povětšinou bez základních geografických informací, protože to jsou často i přírodní faktory, které konflikty spouští (viz. nedostatek vody; nerostné bohatství určité části země či jednotlivé země, přičemž druhá nemá nic, apod.)

e) Snad nejsilnější a již zmíněné mezipředmětové vazby jsou v 8. ročníku u učiva o ČR. Ať už se bavíme o určité řece, městě či CHKO, vždy najdeme mezipředmětovou vazbu na ekologii, na sociologii a toleranci k menšinám, které mohou v daném městě žít či na legislativu, kterou jsou CHKO vytvářeny a kterou někdo musí přijmout, na základě daného postupu hlasování.

f) V 9. ročníku se většinou v obou předmětech dostáváme právě i za hranice našeho státu a hovoříme o přeshraniční spolupráci, o zahraničních investicích, o mezinárodních organizacích, kterými je ČR členem. To je velmi důležité vědět jak z hlediska občanského, tak zeměpisného. Je důležité vědět, když chceme jet například na dovolenou, kde nám postačí k cestování pas, kde naopak budeme muset vyměnit české koruny za euro či libry, apod. Nestačí nám znalost z hodin OV, že zemí EU je 28 a zemí eurozóny 19, ale je dobré je umět ukázat na mapě.

Můžeme si tak sami naplánovat nějaký výlet s ohledem na to, když víme, jak daná krajina zhruba geograficky vypadá. Vyhneme se však například i nějakým nedorozuměním či faux pax, když budeme dobře znát kulturu druhých lidí a budeme vědět, jak s nimi jednat.

Z hlediska OV a znalostí finanční gramotnosti právě z 9. ročníku si můžeme navíc udělat i předběžný rozpočet našeho výletu, a to jak v naší měně, tak v měně cizí. Můžeme také porovnat některé ekonomické údaje naší republiky s potencionálním státem, který chceme navštívit a zjistit, kde se asi žije lépe. Propojení znalostí z předmětů OV a ZE nám přináší velké výhody právě zejména v oblasti cestování, ale nejen v ní.